

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Ostravě rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Moniky Javorové a soudců JUDr. Zory Šmolkové a JUDr. Petra Hluštíka, Ph.D. ve věci

žalobkyně: Z. Š.

proti
žalovanému: Krajský úřad Moravskoslezského kraje
sídlem 28. října 2771/117, 702 18 Ostrava

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 7. 2. 2024 č. j. MSK 68767/2023

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

Vymezení věci

1. Žalobkyně se podanou žalobou ze dne 15. 4. 2024 domáhala přezkoumání v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného, kterým bylo podle § 92 odst. 1 zákona č. 500/2004 Sb., správního řádu (dále jen „správní řád“) zamítnuto jako nepřípustné odvolání žalobkyně proti územnímu rozhodnutí vydanému Městským úřadem Frýdlant nad Ostravicí (dále jen „MUFO“ nebo „stavební úřad“) ze dne 26. 10. 2016, sp. zn. MUFO_S 4300/2016, o umístění stavby čistírny odpadních vod včetně splaškové a dešťové kanalizace včetně vsaku na pozemku parc. č. X v k. ú. X.

Shodu s prvopisem potvrzuje

2. Žalobkyně uvedla, že z napadeného rozhodnutí vyplývá, že důvodem posouzení jejího podání ze dne 17. 1. 2017 (podané jako podnět k přezkoumání souladu územního rozhodnutí s právními předpisy) je skutečnost, že uvedeným územním rozhodnutím byly umístěny stavby podmiňující novostavbu rodinného domu na pozemku parc. č. X v k. ú. X, pro níž byl žadatelům vydán společný územní souhlas a souhlas s provedením ohlášeného stavebního záměru ze dne 29. 7. 2016, sp. zn. MUFO_S 4289/2016, následně projednávaný v opakovaném stavebním řízení. Za těchto okolností podle žalobkyně odvolání není přípustné s ohledem na závěry uvedené v rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 3. 12. 2020, č. j. 22 A 27/2020-67. Žalovaný na str. 6 napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobkyni nepříslušelo postavení účastníka předmětného územního řízení a není opomenutým účastníkem řízení, aniž by posoudil skutečnosti uvedené v podání žalobkyně ze dne 17. 1. 2017 a jeho přílohách, např. v podání ze dne 19. 10. 2016. Uvedené podání obdrželi stavebníci, kteří tudíž práva z předmětného územního rozhodnutí nenabyli v dobré víře.
3. Žalovaný podle žalobkyně posoudil dotčení žalobkyně územním rozhodnutím v rozporu se zásadami správního uvážení ve smyslu § 2 odst. 2 správního řádu. Žalovaný nepostupoval tak, aby předmětné územní rozhodnutí bylo v souladu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu, když podáním žalobkyně ze dne 17. 1. 2017 byla zpochybněna právní moc předmětného územního rozhodnutí. V konečném důsledku odepřel žalovaný žalobkyni chránit své nemovitosti, jak předpokládá § 1013 o. z. Podle žalobkyně je dotčení jejich vlastnických práv založeno směrem proudění podzemních vod.
4. Žalovaný navrhl žalobu zamítnout a odkázal na obsah napadených rozhodnutí. Zdůraznil, že žalovaný poté, co žalobkyně podala dne 17. 1. 2017 podnět k přezkoumání předmětného územního rozhodnutí, zjistil ze spisového materiálu, že předmětné rozhodnutí nebylo doručeno taxativním účastníkům řízení, a to společnosti ČEZ Distribuce, a. s. a GasNet s. r. o.; na základě pokynu žalovaného došlo k doručení uvedeným účastníkům, kteří si proti rozhodnutí nepodali odvolání. Územní rozhodnutí tedy nabylo právní moci dne 12. 4. 2017. Jelikož v době přijetí podnětu nebylo rozhodnutí v právní moci, nebylo možné jej přezkoumat ve smyslu § 94 správního řádu. Následně po právní moci rozhodnutí se žalovaný zabýval zákonností předmětného rozhodnutí a neshledal důvody k zahájení přezkumného řízení, o čemž žalobkyni informoval sdělením ze dne 21. 6. 2017. Žalobkyně následně dne 2. 10. 2019 podala podnět k přezkoumání sdělení žalovaného ze dne 21. 6. 2017. Žalovaný neshledal důvody k postupu podle § 156 správního řádu, přičemž o této skutečnosti informoval žalobkyni sdělením ze dne 9. 1. 2020.
5. Žalobkyně se následně domáhala u Krajského soudu v Ostravě ochrany proti nečinnosti žalovaného spočívající v tom, že podnět žalobkyně ze dne 17. 1. 2017 nevyhodnotil jako odvolání a že o něm nerozhodl. Tuto žalobu Krajský soud v Ostravě usnesením ze dne 14. 8. 2020, č. j. 22 A 46/2020-22 jako opožděnou odmítl, nicméně v odůvodnění uvedl důvody, pro které mělo být podání žalobkyně ze dne 17. 1. 2017 posouzeno jako odvolání.
6. Žalovaný se tak následně zabýval podáním žalobkyně ze dne 17. 1. 2017 jako odvoláním a dospěl k závěru, že odvolání je nepřípustné, neboť žalobkyně nebyla účastníkem řízení. Pokud se týče obav žalobkyně z ohrožení její studny a podmáčení jejích pozemků, pak tyto vyvracel odborný hydrogeologický posudek zpracovaný v dubnu 2016. Žalovaný tak na základě podkladů doložených k žádosti a s přihlédnutím k druhu, rozsahu a umístění staveb

dospěl k tomu, že možnost ovlivnění pozemků a staveb žalobkyně navrženým stavebním záměrem je vyloučena.

7. Závěrem žalovaný podotkl, že rozhodnutím stavebního úřadu umístěná stavba ČOV včetně splaškové a dešťové kanalizace byla jako vodní dílo povolena rozhodnutím vodoprávního úřadu Městského úřadu Frýdlant nad Ostravicí ze dne 17. 1. 2018, zn. MUFO 29879/2017. Žalobkyně podala proti tomuto rozhodnutí jako opomenutý účastník odvolání, které žalovaný svým rozhodnutím ze dne 10. 8. 2020 zamítl jako nepřipustné. K žalobě žalobkyně krajský soud nejprve svým rozsudkem ze dne 31. 8. 2021 uvedené rozhodnutí zrušil, nicméně po zásahu Nejvyššího správního soudu, který ke kasační stížnosti žalovaného citovaný rozsudek zrušil, žalobu jako nedůvodnou rozsudkem ze dne 1. 2. 2023, č. j. 22 A 82/2020-62 zamítl, přičemž námitku žalobkyně, že její práva mohou být potencionálně dotčena, v souladu s právním názorem NSS vyhodnotil jako nedůvodnou, a to právě s odkazem na hydrogeologické posouzení osobou s odbornou způsobilostí.

Posouzení věci krajským soudem

8. Krajský soud přezkoumal v mezích žalobních bodů [§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s.“)] napadená rozhodnutí, přičemž vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování žalovaného (§ 75 odst. 1 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Ve věci soud rozhodl u ústního jednání dne 5. 3. 2025, ke kterému se žalobkyně nedostavila a svou neúčast neomluvila. Žalovaný u ústního jednání setrval na svém dosavadním stanovisku.
9. Na prvním místě musí krajský soud zdůraznit, že rozsah přezkumu rozhodnutí ve správním soudnictví je v první řadě odvislý od žalobních bodů vznesených žalobcem. Nejvyšší správní soud vyslovil v rozsudku rozšířeného senátu ze dne 24. 8. 2010, č. j. 4 As 3/2008-78, že: *„Správní soudnictví je ovládáno zásadou dispoziční a koncentrační; od žalobce, který vymezuje hranice soudního přezkumu, se tedy oprávněně žádá procesní zodpovědnost. Soud za něj nesmí nahrazovat jeho projev vůle a vyhledávat na jeho místě vady napadeného správního aktu Míra precizace žalobních bodů do značné míry určuje i to, jaké právní ochrany se žalobci u soudu dostane. Čím je žalobní bod - byť i vyhovující - obecnější, tím obecněji k němu může správní soud přistoupit a posuzovat jej. Není naprosto na místě, aby soud za žalobce spekulativně domýšlel další argumenty či vybíral z reality skutečnosti, které žalobu podporují. Takovým postupem by přestal být nestranným rozhodčím sporu, ale přebíral by funkci žalobcova advokáta.“*
10. Krajský soud tedy podrobil napadené rozhodnutí přezkumu výlučně v rozsahu žalobkyní uplatněných námitek; tyto námitky shledal nedůvodné.
11. Úvodem je nicméně nutné zdůraznit, že způsob, jakým je žaloba sepsána, ve svém důsledku poměrně ztěžuje orientaci v ní a tudíž orientaci v žalobních námitkách. Krajský soud i přesto dovodil, že žalobkyně především namítá, že

a) žalovaný na str. 6 napadeného rozhodnutí dospěl k závěru, že žalobkyni nepříslušelo postavení účastníka předmětného územního řízení a není opomenutým účastníkem řízení, aniž by posoudil skutečnosti uvedené v podání žalobkyně ze dne 17. 1. 2017 a jeho přílohách, např. v podání ze dne 19. 10. 2016.

b) žalovaný podle žalobkyně posoudil dotčení žalobkyně územním rozhodnutím v rozporu se zásadami správního uvážení ve smyslu § 2 odst. 2 správního řádu. Žalovaný nepostupoval tak, aby předmětné územní rozhodnutí bylo v souladu s požadavky uvedenými v § 2 správního řádu,

když podáním žalobkyně ze dne 17. 1. 2017 byla zpochybněna právní moc předmětného územního rozhodnutí. V konečném důsledku odepřel žalovaný žalobkyni chránit své nemovitosti, jak předpokládá § 1013 o. z. Podle žalobkyně je dotčení jejich vlastnických práv založeno směrem proudění podzemních vod.

12. Pokud se týká námitky a), má krajský soud za to, že žalovaný nijak svým postupem a ve svých úvahách stran postavení žalobkyně jako účastníka řízení nepochybil.
13. Při posouzení, zda žalobkyni mělo svědčit právo účastníka předmětného řízení, je především relevantní posouzení dotčení vlastnického práva žalobkyně, jakožto vlastníka *sousedního* pozemku. K problematice výkladu pojmu „sousední pozemek“ a účastenství vlastníků těchto pozemků ve stavebním řízení se vyjádřil Ústavní soud v nálezu sp. zn. Pl. ÚS 19/99 ze dne 22. 3. 2000, kterým bylo zrušeno ustanovení § 139 písm. c) zákona č. 50/1976 Sb., o územním plánování a stavebním řádu (stavební zákon). Uvedené ustanovení, zavedené do tehdejšího stavebního zákona jeho novelou, zákonem č. 83/1998 Sb., obsahovalo legální definici pojmu „sousední pozemky a stavby na nich“. V odůvodnění citovaného nálezu Ústavní soud mj. uvedl, že: „uzavřená legální definice absolutně vylučující možnost pojmut za účastníky řízení i vlastníky jiných sousedních pozemků než pozemků majících společnou hranici s pozemkem, který je předmětem řízení (tedy i vlastníky pozemku „za potokem“, „za cestou“, „za zjevně bagatelním co do výměry vklíněným pozemkem ve vlastnictví jiné osoby“), jejichž práva mohou být dotčena, omezuje prostor pro správní uvážení správních orgánů tam, kde je zjevné, že i přes neexistenci společné hranice mohou být práva „nemezujícího“ souseda dotčena. V předmětném nálezu Ústavní soud dále vyslovil, že posouzení otázky, kdo je účastníkem řízení, tedy osobou, která očividně může být rozhodnutím vydávaným ve správním řízení dotčena ve svých právech, bude vždy věcí individuálního posouzení, a to jak při rozhodování stavebních úřadů, tak i při rozhodování o přezkoumávání těchto rozhodnutí v rámci správního soudnictví. Judikatura správních soudů pak za přímé dotčení dovodila například dotčení stíněním, hlukem, prachem, pachem, zápachem, kouřem, vibracemi, světlem apod. (např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2013 č. j. 7 As 17/2013-25). Obecně se tedy dá shrnout, že za přímé dotčení sousedových práv bude považováno především dotčení různými imisemi, které zasahují do cizího práva nad míru přiměřenou poměrům. Posouzení, co je přímým dotčením a co nikoli, je přitom na správním uvážení správního orgánu.
14. Žalovaný přitom své závěry postavil na tom, že pokud se týče obav žalobkyně z ohrožení její studny a podmáčení jejich pozemků, pak tyto vyvracel odborný hydrogeologický posudek zpracovaný v dubnu 2016. Proto žalovaný na základě podkladů doložených k žádosti a s přihlédnutím k druhu, rozsahu a umístění staveb dospěl k tomu, že možnost ovlivnění pozemků a staveb žalobkyně navrženým stavebním záměrem je vyloučena. S tímto závěrem se krajský soud ztotožňuje. Je třeba především zdůraznit, že žalobkyně netvrdila žádné pochybení ve vypracování hydrogeologického posudku a neuvedla žádné skutečnosti, které by mohly vést k závěru o potenci dotčení jejich práv.
15. Jestliže z hydrogeologického posudku, ve kterém byla posuzována vhodnost, resp. přípustnost navrženého způsobu vypouštění odpadních vod do vod podzemních v dané lokalitě z hlediska ochrany zdrojů podzemních a povrchových vod, ochrany přírody a krajiny, geologických a hydrogeologických poměrů jednoznačně vyplývá, že k negativnímu ovlivnění podzemní i povrchové vody, případnému riziku podmáčení či zamokření pozemků

v dané lokalitě nedojde, je zcela správný závěr žalovaného, že potence dotčení práv žalobkyně je v tomto smyslu vyloučena.

16. Krajský soud přisvědčuje i odkazu žalovaného na závěry rozsudku podepsaného soudu ze dne 1. 2. 2023, č. j. 22 A 82/2020-62, který se týkal povolení stavby přezkoumávaným územním rozhodnutím umístěných staveb ČOV a dešťové kanalizace, přičemž krajský soud v uvedeném rozsudku právě zejména s ohledem na hydrogeologické posouzení a z toho vyplývající vyloučení dotčení práv žalobkyně shledal nedůvodné žalobní námitky žalobkyně týkající se potence dotčení práv a z toho vyplývající postavení účastníka (vodoprávního) řízení.
17. Nelze připustit, aby se kdokoliv, včetně žalobkyně, stal účastníkem správního řízení již na základě vyjádření pocitu přímého dotčení práv. Je nutné vždy *konkrétně* posoudit možnost dotčení práv (viz také rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 10. 2021, č. j. 1 As 352/2020-28).
18. Jestliže zásadním podkladem pro posouzení otázky potence dotčení práv žalobkyně byl hydrogeologický posudek, není pochybením žalovaného, jestliže se při svém posouzení nezabýval skutečnostmi uvedenými v podání žalobkyně ze dne 17. 1. 2017 a jeho přílohách, např. v podání ze dne 19. 10. 2016.
19. S ohledem na uvedené skutečnosti nemůže být shledána jako důvodnou ani námitka *b)*. Je totiž zřejmé, že žalovaný naopak *postupoval* v souladu s požadavky stanovenými § 2 správního řádu; ve svých závěrech vycházel z dostatečných podkladů, kterým byl v první řadě právě hydrogeologický posudek. Postupem žalovaného tak za uvedené situace nemohlo dojít k odepření práva žalobkyně chránit své nemovitosti ve smyslu § 1013 o. z.

Závěr a náklady řízení

20. Jelikož krajský soud neshledal vznesené žalobní námitky důvodnými, žalobu jako nedůvodnou podle § 78 odst. 7 s. ř. s. zamítl.
21. O náhradě nákladů řízení mezi účastníky bylo rozhodnuto podle § 60 odst. 1 s. ř. s., když procesně úspěšnému žalovanému nebyla přiznána náhrada nákladů řízení proti žalobkyni, neboť jeho náklady nepřesáhly běžnou úřední činnost.

Poučení:

Proti tomuto rozsudku **lze** podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů od doručení tohoto rozhodnutí k Nejvyššímu správnímu soudu.

Ostrava 5. března 2025

JUDr. Monika Javorová
předsedkyně senátu